

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknek egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetésekkel felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Tisztviselők szövetkezése. Az állam a családi pótlék felemelésével s a beszerzési költséggel segíteni iparkodott az állami s törvényhatósági tisztviselőknél. A miniszter egyttal azt is ajánlotta, hogy a tisztviselők *beszerzési csoportokat* alkossanak. Ez a gondolat szintaktikus s már több város tisztviselői csatlakoztak, hogy tömeges beszerzés által enyhítsenek a drágaságon. A szomszédos Somogy székvárosában is egyesültek a tisztviselők. Rövid idő múlva hozzájárultak a fontosabb cikkekhez. Összekötöttesük révén nagyobb mennyiséget biztosítottak s már csak az elosztás van hátra. Ha ezt sok helyen követnék, árcsökkenő hatását a közönség is megérezné.

Egy problematikus nemzet.

Kérdezzük meg az orosz foglyokat nemzetiségük felől. Könnyen tehetjük, mert hála Istennek, mindenhova jutott belőlük. Rámutatunk egyre s azt mondjuk:

— Khokhol?

Vigyorognak. Rettenetes hadarással, hogy a mi komolyabb hanglegjtéshez szokott fülünknek kunszt valamelyes artikulációt megfogni. Az egyik azt mondja: Ja szam (ego sum) khokhol. A másik: Nye, kacap. A szibériai is reflektál a kérdésre, jeléül, hogy tudja, hogy nemzetisége, népi mineműsége felől kérdezősködünk és valami reprodukálhatatlan gyors cirpegéssel szibériaiainak mondja magát.

Oroszországban a *khokhol* és *kacap*

gunynevekkel jelölik meg a rusznák és a muszka ellentétét, azt, amit mi ukrainainak, ruténnek (khokhol) — és oroszoknak, muszkanak (kacap) ismerünk. A khokhol és a kacap költsönösen haragusznak egymásra.

A kacap, a földesur, a pénzember, a katonatiszt — minden; a rutén semmi. Tuloznánk azonban, ha ezt az ellentétet kialakult, határozott nemzeti, nemzetiségi ellentétnek tekintenénk. Talán inkább csak társadalmi ellentétről lehet szó. Ezt a hajdan független államban élt népet évszázadokon át győrtötte, kinezta a tatár khán, rabolta a török aga, a nyakán ült a történelem legnagyobb fosztogatója, a lengyel nemes. A XVIII. század óta a cárizmus kancsukája csapkod rá. Mindhiába, mégis „ruszki“-nak, oroszoknak vallja magát; nem lehet öntudatra intulzáltni. Harminc milliónyi rengeteg tömegben él Oroszországban egyetlen összefüggő területen öseredeti kisbirtokossággal és e köré a *lengyel köré* nem tudta kifejezteni a maga nemzeti létének a bordázatát.

A német nemzeti öntudatról mely igazsággal mondja valaki, hogy az, ami a berlini hordárt, a hesseni földmivest és a schwarzwaldi pástort egy nemzetté teszi, az a német intelligencia, amely mindenütt *egy és ugyanaz*. Az ukrainai intelligencia, amelynek nyelve ki van dobva az iskolák-

ból, meg a hivatalokból, analfabéta, vértelen. Apathikus fajtáját a Dontól Volynáig, a tengertől Csernigorig eddig még nem tudta eleven, türelmetlen, mély vörösben izzó lelki egységben és a cárizmusra végső vesztélyt jelentő öntudatban összeforrasztani.

És a *mi* khokholjaink? A mieink, ez a halódó nép, a kurián rú hazaárulási perekben szerepel: a právoszlávia után kapott. Hogyan? Nemessége, intelligenciája magyar, mipt mi. Vallása nem a cári vallás, etnikumában elüt a többi fajrokonától. Csak a nyelve maradt meg. Szinte a *ma* és a *holnap* kérdése, hogy bizakodó hozzák-hajolásában ezt is mikor cseréli fel a miénkkel. A magyart szívvel-lélekkel ismeri el vezetőjének.

Ugy kell lennie, hogy gazdasági kétségbeesése, az a haláltánc, amelynek szédületében idegen kezek fojtogatása alatt évtizedek óta vergődik, rántotta a bűnös utra ezt a természete szerint páratlanul türelmes népet. Az éhínség deliriuma ez. Ukrajnizmus az ukrainizmus előtt. Szinte évente bátor és szókimondó férfiak ennek a népnek egy-egy kétségbeesett kiáltását hozzák el hozzánk. Ismerjük minden baját, de nem merünk rajta segíteni.

A magyar nemzet a sir szélén álló négyszázezer legjobb barátján nem mer segíteni. h. f.

M. Soóky Karolina.

A nagyérdemű főnöknő egyéniségének s működésének méltó jellemzését az alábbi szép sorokban helyezi olvasóink elé a boldogultnak egyik jeles tolu lelkéne.

Jó Anyánk szerzetesnő volt lelkének minden ízében. A szerzetesi hivatás csírát már a gyermeklételekben fakadtak, az első megnyilatkozás kis korában volt. Hitoktatója jutalom gyanánt egy kis képpel ajándékozta meg, mely siennai sz. Katalint ábrázolta. E képcske szemléltetése élesztette és fejlesztette ártatlan szívében a vágyat: „En is apáca leszek”, pedig akkor még fogalma sem volt arról, hogy mit tesz apácának lenni. Csak azt érezte, hogy akkor egészen Istené lesz. És mégis ez az ártatlan, gyermeki lélek a kegyelem sugaránál világosan látta, fölértette már akkor a szerzetesi élet szent, magasatos, fonséges voltát. Mert lényeg, mi más a szerzetesi élet, ha nem önmagunk teljes átadása Istennek? „Istené vagyok”, ez volt az ő szép lelkének ujongása életének végéig, ez a gondolat vezérelte munkáiban, ez adott neki erőt a nehézségekben, ebből fakadt a nagy lelki boldogság, az Istenrel egyesült lélek másokat is e boldogságra óhajtott vezetni.

De mily fenékli, mily igazán Isten szíve szerint volt e buzgóság! Tudta ő azt, hogy bár szívünk Istenért teremtett, de mily más és más módon vonzza ő sz. Felsége magához a lelkeket. Nem akarta, nem óhajtotta M. Karolina, hogy mindenki szerzetesnő legyen, de szíve-lelke vágya volt, hogy Isten mindenki szeresse.

De ha a gyermeki lélekben a szent hivatás kegyelmét vélte felismerni, ugy szinte megkétszereződött nevelői gondossága. Akik növendékei közül

az internátusból egyenesen a noviciatus falai közé kerültek, tudják legjobban, mint készítette elő őket s miként irányította őket az Istenkeresés utain. „Isten és a lelkek” ez volt a két tengelysarok, mely körül e szép, tökéletes lélek minden munkája forgott. Istenben kereste a lelkeket és Istent a lélekben.

Rendkívüli gonddal törekedett arra, hogy a reá bízottak soha ne tévedésnek szem elől, hogy a szerzetesi élet célja az életszentségre és a tökéletességre való törekvés. Nincs a lelki életnek mozzanata, ami figyelmét kikerülte volna. De a legfőbb tökéletességben is az egyszerűséget kereste, arról iparkodott övéit meggyőzni, hogy a legnagyobb, Isten előtt legkedvesebb áldozat a szent engedelmisség követelte kötelesség-teljesítés a szabályok értelmében. „Hogyan lehet a kis Jézust a legjobban szeretni?” kérdé tőle egyik lelki leánya. Felelet: Aki a kis Jézust nagyon akarja szeretni, annak nem szabad irigynek lennie, hanem azt kell kívánnia, hogy mindenki szeresse Őt. „A jó apácának mindent Isten kezébe kell fogadnia” mondá egy másiknak.

Tanításai, intelmei alkalmával szeretettel magyarázta a szerzetesi élet kötelességeit, az erény indító okait, figyelmeztetett a hibákra; mint jó-ságos és gondos édes anya ereszkedett le gyermekeihez, szinte csodálatra méltón találta el a lelki szükségleteknek legmegfelelőbb utasításokat; támaszkodott a kételyekben, nyugtalanításban, szenvedésben, gyengeségünkben. A sziv szinte önkénytelenül tárul fel előtte, mint a virágbimbó a nap sugarára. Bármikor, bárkinnek szabad bemenetele volt hozzá s mindenivel egyformán oly jó-ságos, anyai volt, hogy egyik dolgozó testvérünk megjegyzése szerint mindegyik bátran gondolhatta, hogy őt szereti legjobban. S ugy is volt, az ő

szívében mindnyájunk számára volt hely, s mindnyájunk lelkét Istenről reá bizott kincsnek tekintette.

Az anyai szeretetet és szigorú figyelmet egyesítette lelkében; mint gondos és éber előjáró, kénytelen volt szigorúan is fellépni, de a kemény szóban is kiértett a szeretet, s a lesújtott lelket nem törte össze, s lesujtva is az ő jó-ságos keze után nyult, érezve és tudva, hogy ez emeli fel és segiti továbbra is. Munkás, tevékeny lélek volt s övéit is odaadó munkásságra iparkodott vezetni. Mindenre volt ideje; az iskola, a világi látogatók, a szegények mindig készséges szívre találtak nála.

Imádságait példás pontossággal végezte; nem könnyű dolog volt őt a reggeli elmélkedésnél megeléjteni. „Az imában kell erőt és világosságot merítenünk. Nekünk kell az Ur imádkozó hadseregének lennünk.” S mily elragadó volt imádatos hódolata a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt! „En már nem tudok térdet hajtani, mondá betegségében egyik lelki leányának, de kérem, ha térdet hajt a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt, gondolja helyettem is: a pokol mélyéig megalázom magam, hogy Jézust felmagasztalva lássam.” Jézus szentséges Szíve iránt nem csekélyebb áhitattal viseltetett, buzgó tisztelője volt az isteni Szívnek s mint ilyen, hű követője is.

Ha bámultuk erényeinek fonségét, ugy első sorban alázatosságát kellett bámulnunk; számtalanszor kellett szegyenkeznünk alázatos szerénysége előtt. Pontosabb, odaadóbb engedelmeséget nem gyakorolhatott volna, a felsőbb előjárók óhajítása parancs volt előtte, s élete utolsó évében szinte boldoggá tette a tudat, hogy teljesen másoktól függött. A szerzetesi szegénységet édesanyaként szerette, saját személyét illetőleg nem engedett semmi kiváltságot; egyenlő akart lenni a többivel mindenben, sőt ha tehetne, észrevétlenül

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat. A *gadányi* (Somogy m.) kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: államszegély sibi címekek, párpénz és stólaris jövedelemmel együtt 1060/72 kor. készpénz, 5 kat. hold 1033 □-öl szántóföld, 1 kat. hold 940 □-öl rét, 6 darab állatra legeltetési jog, 35 mérő párgabona, 6 öl hasáb tűzifa, temetői kaszáltathatás. Mindezek pénzértéke 945 kor. Lakás: két szoba, konyha, éleškamara, gazdasági melléképületek és 273 □-öl házikert. Köteleessége: a kijelölendő tanteremben tanítani, a kántoriakat helyi szokás szerint végezni, a „Gondviselés” című egyházmegyei tanítói segélyegyletbe belépni. Választás *október hó 11-én* d. e. 10 órakor. Személyes megjelenés szükséges. Kérvények *Sebestyén József* plébános, Gadány u. p. Mesztegnyő címre küldendők.

Pályázat. Nemetbarnag (Veszprém m.) főiskolai köznevelési lemondás folytán megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra az iskolaszék pályázatot hirdet. Javadalmazás: két szoba, konyha, éleškamra, pince, gazdasági épületekkel és 599 □-öl kerettel. Készpénzfizetés 204 kor., 24 hl. rozs, lélegkabona 192 kor., tandíjkárpótlási államszegély 40 kor., 2 ^{1000/1000} hold szántóföld 33/06 kor., stólarjövdelem 10 kor., 2 m. hasábfá házhoz szállítva 100 kor., kálváriakaszálás joga 10 kor., borpénz fejeben 86 kor., összesen 675/06 korona; a többi megfelelő államszegély. Köteleesség díjfelvételben. Tanítás nyelve magyar, az istentisztelet alatt az ének német. Kántori próbával egybekötött választás *október 16-án*; utazási költség nem térítetik meg. Pályázni önjárt okleveles férfitanítóknak kellően felszerelt kérvényeiket *október 14-ig* küldjék a vöröstői plébánia (u. p.) Nagyvázsöny címére.

Pályázat. A nágocsi (Somogy m.) plébániához tartozó *Zics* fiókegyház osztálytanítói állására *évi október 12-ig* pályázat hirdetetik. Javadalma: Törvényszerű fizetés, 240 kor. lakpénz és 25 kor. kertilletmény. Megválasztott tartozik a kántoriakban segédkezni; egyéb köteleességei a díjfelvételben részletezve. Az állás f. évi *október 15-re* elfoglalandó. Kérvények a nágocsi plébánia-hivatalhoz intézendők. Az iskolaszék.

A vármegyei árvászek hirdetménye. Veszprémvármegyei árvászeki elnöke, *Takách Ádám* az alábbi hirdetmény közzétételére kérte fel a vármegyei lapokat. Együttal köszönetét fejezi a szerkesztőségeknek, hogy az árvászeknek a hadiárva ügyében megkezdett mozgalmát melegen pártolták s az erre vonatkozó közleményeket nyilvánosságra hozták. A hirdetmény szövege ez:

Veszprém vármegyei árvászeké közhírré teszi, hogy a hadiárva elhelyezése és segélyezése tár-

gyában kiadott kérelemre a következő jötevők jelentkeztek:

Dr. *Óvári Ferenc* orsz. képviselő, *Reiner Gyula* apátkanonok veszprémi lakosok és a *Veszprémi Takarékpénztár* egy-egy, a *Veszprémi Takarékpénztár* pedig két gyermek után a helyi költségeket fedezik. Gróf *Esterházy Pál* és neje *Andrássy Ilona* grófnő nagybirtokosok egy fiú és egy leány gyermeket magukhoz vesznek és kiképzésükről gondoskodnak.

G. Borsos Sándor csajági birtokos egy 7 éven felüli refs. fiugyermek ingentartását, *Zárjeczky Viktor* fokszabadi esperesplébános egy 12—14 év körüli r. kath. leány tartását és kiházását; *Juhász József* birtokos küngösi lakos egy 10 éven felüli leánygyermek örökbefogadását; *Hajós Géza* máv. pályafejlesztő dunavecsei lakos egy 2—3 év körüli leánygyermek ingyenes tartását, esetleg örökbefogadását magukra vállalni hajlandók.

Az „Országos protestáns patronage-egyesület” Devecserben a Balogh Dénes-szeretetházat megnyitotta, hol elsősorban veszprémmegyei lakosok árvái, még pedig 30 helyre 8—14 éves korig leányok és 20 helyre 5—10 éves korig fiugyermekeket vétetnek fel.

Amikor ezt a gyámhatóság örömmel közüdomásra hozza, felhívja a községek előjáróságait a köz- és magángyámokat s mindazokat, kik a hadiárva korszak szívükön viselik, hogy a hadiárva elhelyezésénél a felsorolt nemes szívű jötevőket vegyék figyelembe, s ha oly hadiárváról szereznek tudomást, kik a fentírt feltételeknek megfelelnek, azok neveit, családi körülményeit a közvetítés eszközölhetése végett Veszprém vármegyei árvászekénél azonnal jelentsek be.

A cigánykérdéshez.

(szl.) Amikor elolvastam a V. H. egyik számában a megyegyűlésen elhangzott beszédet a cigánykérdésről, jóleső érzés fogott el, s az a gondolat emelkedett ki érzelmeimből, — ime egy megértő lélek ismét felvetette ezt az égető kérdést, felvetette pedig az ő ismert élelétásával, nemes gondolkodásával, s ezekhez méltó külső formában.

Ezzel azután akár be is fejezhetném a mondomát, mert ami ezután következhet, már csak azt bizonyítja, hogy cigányabb kérdés, mint a cigánykérdés, aligha foglalkoztathatja a tette készülő gondolkodó főt.

Mert mi a cigánykérdés? A cigánykérdés olyan kérdés, amelyre eddig megfelelni senki sem tudott. Hóhó! Hallom köröskörül, hát az a sok megyei rendelet, egy-két országos törvény, számtalan indítvány, javaslat, kísérlet stb. nem mindmennyi felelet-e a kérdésre? Hát hiszen felelet,

de éppen azért cigány a cigánykérdés, mert ennyi felelet dacára is megmaradt kérdésnek, s ki tudja, hogy kinek és mikor sikerül a kérdőjelet eltörölni s helyébe a befejezést jelentő pontot helyezni.

Egy pillanatig sem áltozom magamat azzal a bizakodással, hogy a kérdőjeleket csak kisebbik kampóját is eltüntethetem. De azért hozzászólok, mert az is a kérdés cigányságához tartozik, hogy eredménytelenül is foglalkozzunk vele.

A cigánykérdés tehát abban foglalandó össze, hogy van nálunk egy népfaj, melynek egyedeit — ha sikerülne összeírni, — egy-két százezerre tehetnénk, amely népfajt még a huszadik században sem sikerült állandó lakáshoz kötni, rendes foglalkozáshoz szoktatni, az erkölcsi és kulturális élet alapjaival megismertetni; amely népfaj állandó szegényünkre, s gyakran veszedelmünkre kóborol szerzte a házában. Megmaradt nomád vadságában, s a kultúra ugynevezett áldásaiból annyira nem kér, hogy se furlanggal, se szigorral, se jóakarral nem lehet őt azokra rávenni. Pedig sokat foglalkoztak velük, de minden igyekezet csütörtököt mondott, s a kérdés, hogy miként lehetne őket helyhez kötni, miként lehetne nyers erejüket munkaerővé változtatni, őket igazán embereké tenni, mai napig megoldatlan maradt.

A háborus idő előtérbe tola a cigánykérdést, de egyben meg is nehezítette a vele való foglalkozást. Kinek is jutott volna eszébe a cigányokkal bibelődni, amikor minden gondolatunkat a harctér eseményei kötik le, s a háboru annyit mindentéle életbevágó feladatot tolt elénk, hogy csak azokat győzzük megoldani, nem pedig azt a cigánykérdést, amit békés időben is hasztalan feszegettek. Csak mi, falusiak néztük néma aggodással a megmegjelenő karavánokat, az egyeses járásu, szikar cigány férfiakat, a rongyos, örökké kunyeráló, vizslaszemű cigány asszonyokat s megszámlálhatatlan füstös ivadékaikat a falú utcáin. Es elgondoltuk, hogy milyen óriási mulasztás volt a cigánykérdést kérdésnek hagyni ezekre a válságos időkre. A kisebb falvak, puszták férfinepe távol a háztajtól, szinte önkényt kínálkozik egy-egy felvonás a daniosi tragédiából. A haza veszedelemben, s ez az egészséges, szapora cigánynépség nemhogy elhárítani segítené a veszedelmet, hanem növeli azt. Es mig minden rendű és rangu ember kiveszi részét a haza iránti kötelességből, ezek gondtalanul hurcolják sátorfájukat faluról-falura.

A háborus idő tényleg siettet, sürgeti, sőt mondhatnám követeli a cigánykérdés megoldását. Es bizonyos, hogy ha sorra kerül, ezuttal végeznek is vele, mert a háboru nemcsak homlokterbe tolja a megoldás szükségességét, hanem annak eddigi akadályát is félre löki. Ez pedig a helytelenül értelmezett humanizmus.

vette a maga számára a selejtesebbet, egyszerűbbet. Szive szeplőtlen tisztaságát féltékenyen őrizve a krisztusi szeretet áldozata volt.

Óröklámpája volt Ő a veszprémi Sancta Maria intézetnek, a szent fogadalmak hármias láncán függve a Szűz Anya oltára előtt az ég és föld között, a szeretet szelid lángjában lobogva s utolsó lobbanva a szeretetért. Utolsó? Nem, kicsike szentélyünknek öröklámpája maradsz továbbra is jóságos Anyánk, a Te példád, tanításod leszen ösvényünk világossága, mig veled együtt leszünk az örök fény honában!

Bors György!

— Váth. —

V.

A feleségem sokáig fönnülve imádkozott az ágyában... Buzgón, hosszú sóhajosan. De engem ingerelt, bántott az ájtatossága. Alig tudtam lenyomni bosszuságom és gunyolódni akartam a lsteneni, aki a mindennapi kenyérünket hogyan adja meg... Az ördög dolgozott bennem. Már egészen hatalmába kerített.

A feleségem elvégezte az imádságot, leszállt, megcsókolta a lányunkat. Valami gunyos szájalom-félével mondtam magamban: Hadd csókolja!... Utójjára csókolja!...

Hogy mit érzett, mit se, de sokáig ott sóhajtozott s visszafojtotton háppögött fölötte. Bizonyosan rosszat sejtett. Édesanyai ósztöne diktálta... Oldalt sandítottam... Láttam, vagy inkább éreztem, hogy beborítja védőn, féltőn a gyereket...

Szinte ellepte... Csak nem akart mozdulni melőle... Bántott. Belül tüzeltek. Rá akartam ordítani: Takarodj fekdüni!

Mégis lenyomtam, nehogy eláruljam magamat, ébrenléteket, mert addig szinletem az alvást...

A feleségem megmozdult. Megáldotta az ártatlan gyereket. Ujra sóhajtozott, imádkozott.

Meg kellett volna hatódnom. Am bosszantott, hogy tervem nem tudom végrehajtani.

Végre fölmaszott az asszony helyére. Félhangosan az Isten kezébe ajánlotta sorsunkat... Fáradtan, törődötten eldült ágyába... s csakhamar nyugodtan elaludt...

Előlmásztam utálatos szándékkal. A disznó-ölő öreg kést elvettem. Letettem a gyerek ágya fejéhez. Letérdeltem. Jó-e, rossz-e? Inkább jó, azt sugta: legalább csókold meg! Hát följe hajoltam, hogyha már így kell, megcsókolom.

Alig hajtottam fejemet az arcához, fölkiált rémesen és esdeklőn, meglágyított: Édesapám, édesapám! Közben átkarolja hirtelen a nyakamat...

Gondolhatja azt a meglepetést. Az első gondom volt, a kést lecsusztatni az ágyafejénél. Azután megblétem.

Feleségem fölémült. Hogy ott látott a gyerekkel együtt, amint az a nyakamba csimpszkedett, meghatódottan kelt föl...

Ott egymásba borultunk és sirtunk hármashban... A sirástól, a lágy szívűségétől megrettent az ördög, az imádság, a gyereksóhaj elűzte s engem egy rettenetes nagy büntől övött meg. A kést

félve, nehogy feleségem észrevegye, rejtve dugtam helyére. Rösteltem rémmódon szándékomat.

Sokszor azt hittem, hogy el köll mondanom az egész esetet az asszonynak. Ma is hiszem. De nem visz rá a lelkem, hogy a gyereket tudja, hogy én az életére törtem...

Az asszony megváltozott. Nem szakált, csak hely után sóhajtozott. Aszonta, ha kukibosnak álok se hagy el. Velem gyűl mindenhová... Az apjára félvállról nézett és azt is okolta a legutolsó estékért...

Az öreg Kárász itt meghalt. Az asszonnyra ráförmédtem, ha hazacsalatott, most váltó alá irassa az ipam nevét s a foglaltól letegyűk. Az öreg vonakodott, húzódozott, hanem a lánya kicsavarta belőle. Légrád alól elhuztam a hajóimat ide... Az a balatonias formájú, dereglealaku onnadj való még, de csak kevés hasznát vettem. Öreg is már!

Ki nem hevertem. A belsőrézembe rág meg. De a változódósságot letörültem... Az asszonnyhoz se tudtam hozzámelegedni egészen. Félek, hogy fölülkerül. Ha meg a kalapot a fejébe nyomja, bolondot tettet velem...

— Hány óra? — fordult hozzám hirtelen.

— Hétre jár.

— Hétre? Akkor megyek s összeszedem az embereimet. Kerítünk a hőtágon. Ugy se látott erre valósi kerítő halászatot...

A garda elitt a bokrok s vadsáfrány embermagassághyi, virágos szára között. En pedig elgondolkoztam... Már értettem: „a lojást süs”

Annak eldöntésére, hogy a humanizmus valószínűsége akadályos volt-e a cigánykérdés megoldásának, vagy csak tehetetlenségünk takargatására szolgált, nem vállalkozom, mert ha akadály volt, megszűnt, ha köpönyeg volt, úgy elrongyolódott, hogy számításba nem vehető. Elég baj, hogy erre nézve is az iszonyatos háború oktatott ki bennünket.

Ezután bizonyára senki se említi már a cigánykérdés megoldásánál a humanizmust. Hiszen eddig is hiba volt emlegetni. Mert nem a cigányok kiirtásáról van és lesz szó, hanem azok civilizálásáról. És ha ez nem megy simán, menni kell erővel. Holmi szentimentális akadémikusokdás ezuttal aligha érvényesül. Az az idő régen elmúlt, amikor szörnyűkötöttünk a Balog Tuta és Trokár Marcsa gonoszágán, azután pedig „Tuta” nyakkendővel dokumentáltuk humanizmusunkat. Szemérmellen üzet volt biz' az, nem pedig humanizmus.

Ha a magasabb érdekek e nehéz időkben vért és életet követelnek tőlünk, s mi azt készségesen megadjuk, anélkül, hogy a humanizmusunkat féltünk, a magasabb társadalmi és erkölcsi érdekek nevében a cigányok se legyenek kivételek. Tőlük életet és vért se kívánunk, csak az átmeneti zökkenéssel járó áldozatot. Kapnak majd kárpótlásul otthont, egy kis emberi formát és életmódot s megvetett helyzetüket tisztességes pozícióval válthatják fel a társadalomban.

Csakhogy, akik a megoldás végrehajtását vállalják, számojanak idegeikkel. Mert ha egy kis szivarvégért egyik falutól a másikig képes üldözni a cigány rimánkodásával áldozatát, képzelje el, aki tudja, hogy mit tesz majd az a cigány, akitől elveszik sátorfáját, a mosdató esőt, a szarogató szemet, a csillagos eget, — no meg a purdékát!

Lesz dolga a Devlának, az bizonyos. De ne féljünk tőle. Idegeink is majd csak bírják, hiszen a nagy háború nemcsak a humanizmussal szemben oktatott ki bennünket, de megvédette idegeinket is annyira, hogy végre-valahára megoldhatjuk a cigánykérdést.

Városi hus. Dr. Komjáthy László polgármester, mint megirtuk, egyik veszprémi serts-hizlaldát akarja átvinni a város tulajdonába. Ujabbban, ugyancsak a hussal való ellátás ügyében, ismét érdekes gondolatot vetett fel a tanácsban. Arra gondol ugyanis a polgármester, hogy szarvas-marhahizlalt állít fel. A marhákat a város hízaltná s kimerés végett megállapított árban *Oblatt* Rudolf mézárósnak adná át. A kimerési ár kétszerese lenne az élőhelybeli árnak. Polgármesterünk pénteken Budapesten járt s mindkét hizlalt ügyében személyesen tárgyalt az illetékes miniszteriumokban.

parancsolás formáját. Az asszonyka ideges, alá-
zatos tevést, sürgését. Az asszonyt megszántam.
Az embertől kezdtem irtózni, mert emlékeembe
ötölt a gyilkolásra való előkészületének hideg
elmondása. Latolgattam, fontolgattam... végre
ez is számalomra enyhült. Micsoda bűnhődés várt
voina rá! Testileg és lelkileg! De micsoda rettenés
sors... A ráformázó vasékszíni, ugoros
lányá elem rémlett véresen... kinszenvedtem.
Ártatlan, szürkés szemű üveges mered apjára
s anyjára, akik az életéért viaskodnak, dulakod-
nak. Megborzadtam s újra gonosznak ítélem Bors
Györgyöt. Menekülni akartam. De az örvénylő,
hőmpölygő Dráva eszembe jutott s lehűtött. Ha
még a Zala állja utamat, keresztüljárólok ruhásan,
vagy csónakkal... A Dráván... csodáltam Bors
Györgyöt is bravúrosságáért...

Mig visszajött, hánykódott bennem az elité-
lése és fölmentése. A vádra találtam cáfolatot, a
védelemre újabb terhelést... Hibásnak véltam az
asszonyt, de ha gyöngé madárhúsúságára gondol-
tam, szántam és sajnáltam és lázadtam a basás-
kodó Borsvér ellen. Én a filigrán, támaszra váró
asszonyok embere vagyok. A nőiest nézem a nő-
ben. Soha! Szászitpusu aitéta nőket el nem ven-
nék... Megborzadtam turista zsákos, férfias alak-
juktól a szászvájci utamon is. Ennek a basának
száján pedig asszonya alkalmazkodó szolgálta-
sága: engedelmesség... Már hangosan lázadtam Bors
ellen... Mikor zörgött a bokor s egykedvűen, de
készségséggel jelentette vendéglátót, hogy ké-

Mindez ma még csak inkább terv, mégis biztatón
hangzik, mert azt bizonyítja, hogy a városi házán
komolyan törődnek a lakosság érdekeivel. Jó is
lenne, ha a város segíteni tudna a hus-, ujabban
pedig s talán legsürgősebben, a zsirhiányon.

Uj rend a piacon.

Dr. Komjáthy László polgármester a városi
hatóságnak adott meghatalmazás jogával okt. 1-től
kezdődőleg új piaci rendet állapított meg. Ez a
rendelet csak a tej, a birka- és marhahús, továbbá
a vadhus árát maximálja, a többi élelmicikre vo-
natkozólag azonban a megállapított árt feloldja.
A polgármester ur ugyanis abban reménykedik,
hogy a termelők s a fogyasztók érdekeit *ármeg-
állapítás nélkül* is ki lehet elégíteni. S ha a ter-
melők nélsik tulmagas árakat követelnének, abban
az esetben újra maximálja az árakat.

A piacon eddig észlelhető állapot sok-sok
elégedetlenség szülőke volt. A piac élnéptelene-
desét, az élelmicikkek csekély kínálatát illetőleg a
fogyasztók két párta osztoztak. Egyik párt az árak
maximálását, a másik párt — s ezekhez a falusi
termelők is csatlakoztak — a piaci rendszabály
kezelési módját, illetve modorát hibáztatta.

Az igazság valószínűleg ebben a hánytorga-
tásban is a közép uton halad. Az ármaximálás
mindenesetre ellensúlyozta az áruzsora tulengé-
sét s fékezte a termelők kapzsiságát. A helyi piac
élelmiszere-árai a mai konjunkturák szerint teljese-
n ki is elégíthették a termelőket. Elég sajnos, hogy
nem elégítették ki. Elmaradtak tehát a piacról,
hogy duzzogva sztrájkoljanak; elmaradtak, mert a
fogyasztó közönség helyükbe ment s az áruért jobb
árt fizetett; de elmaradtak végül a tulzigorú bá-
násmód miatt is. De lett légyen bármi oka is az
elmaradásnak, annyira bizonyos, hogy a piaci kíná-
lat a főbb élelmicikekben, főképen tejtermékekben,
tojasban s baromfiiban csökkent. Mikor azután a
vásárló közönség hétről-hétre bosszankodva, sőt
nem ritkán a felháborodás indulatával szemlé-
lhetette, hogy a rendőrkapitány s a rendőrök szemé-
lyes árusításával, sziveség-számabemenő kedvezé-
sével s legfőbbbször csakis a kiváltságosoknak
lehet az említett élelmicikkekhez, főképen pedig
baromfihoz hozzájutniok: az elkésereés hangos pa-
naszokban tört ki s az a panasz most már elju-
tott illetékes helyekre is.

Talán nem csalódnok, hogy a tanácsot s
polgármesterünket ez a visszás s tovább már tür-
hetlen állapot indította arra, hogy a maximált ár-
akat feloldja s a vásárlás jogát szabaddá tegye s
a rendőrséget csakis a köteles felügyeletre s

szüljünk az esti halászathoz, horvát legényei meg-
jötték. Hallottam is a dudvás sziget felől a más-
salhangzóba zsurgított szláv nyelvet. A fekvő-
helyemhez értek. Alázatoskodón köszöntött öregje-
fiataija. Csak szlávok ezek! Szólgák, gondoltam.
Intettem s böktem a borosüveg felé, hogy kínálja
őket Bors s hogy falatozzanak a kenyérből, amely
mellé nem jutott a Dráván egy félfogra való nyársos
keszeg se. Csak olyan potyalesón láttak hozzá,
mint a mi parasztunk legfőbbje. Lehetséges, hogy a
gyakori érintkezés következménye a potya fogadása.

Elmentünk. Folyás ellen. S új világ tárult
elém. Kavicsfenekű sekély vizeken járunk. S kövec-
szatónyokon, melyeknek széle pocsolyába veszett.

Megálltak egy helyütt embereim. Hálót vetni.
Megint ujat láthattam. A megkerítésre szánt helyet
beszörték kukoricával. Abrakos tarisznyaféle tar-
talmát kihintette marokszám a kormányos. Egy
időre félre vonultunk. Csöndben vártuk, hogy hal
vetődjék föl. Nagyon csobbant — a halászok szemé
odatapadt, sóváran s nagyon nagyok láthatták a
pontyot, amely bogarászni indult, vagy vörös dévért.
Ezek az emberek nincsenek elkényeztetve zsákmány
tekintetében. Mi lenne ezekkel, ha egy 600 méteres
balatoni öreg háló öt-hat mázsa zsákmánya kerülne
egy napi kerítgetés eredményeként hálójukba?! A
sekélyes oldalon leengedték a hálót. Alacsony, barna
kiszolgált katona letűzte istápját a mocsárba. A
hajót gyorsan lökdösték a mélyebb vízbe. Közben
lázasan eregették a kerítő hálót.

(Vége köv.)

a visszaélések, rendzavarások megakadályozására
szorítsa.

Önnömagunkkal jönnénk ellentétbe, ha azt
mondanók, hogy az ármaximálás feloldása tetszé-
sünkre van. A piaci drágaság emelkedése idejében
hétről-hétre azt a kívánságot fejeztük ki, hogy az
árakat megállapítsák. A falusi termelők árköveté-
lésének ugyanis nem volt s azt hisszük, ezentul
sem lesz határa, ha a hatóság meg nem mondja,
hogy eddig és ne tovább. Lehetséges, hogy ez a
termelők egy részét távol tartotta a piacról, de az
is bizonyos, hogy a szabad árszabás alkalmait a
termelők szertelen árak követelésére hasznájják fel.
Nagyon örülnénk, ha csalódnánk s ha a polgár-
mester ur reményeire teljesülne.

A maximális ár megállapítása óta soha sem
kivántuk ennek a megszüntetését. Azt hittük s ma
is az a meggyőződésünk, hogy az ármaximálás
körültekintő s nem bántó modorban teljesített rend-
tartással leginkább megfelel a közönség érdekei-
nek. Mi csak azt kívántuk, hogy a rendőrség ne
árusítson, kedvezményeket ne osztogasson, hanem
felügyeljen, ellenőrizzen. Ha azonban az a nagyon
kedvező helyzet jelentkeznék, hogy a termelők a
szabad árszabás mellett szerényen lesznek s a tisz-
tes polgári hasznalattal megelégednek; ha azt lát-
nók, hogy a termelők nagyobb számban s több
áruval jelentkeznék s hogy a fogyasztók a piacon
nem tülekednek s az árban nem licitálnak egy-
másra, viszont pedig a rendőrség csak a köteles
ellenőrzésre szorítkozva, enyhébb bánásmóddal ör-
kődik a piaci rend fölött: kénytelenek lennénk
elismerni, hogy a polgármester urnak s a tanács-
n sikerült megvédeni a közönség legjogosabb
érdekét: a szabad vásárlás jogát s azt a lehető-
séget, hogy ki-ki pártfogói segítség nélkül, az
egyenlőség elve alapján juthasson pénzen szerez-
hető szükségletéhez.

Várjuk meg a fejleményeket. Ha a remény-
sége csalódás következik, a polgármester ur bi-
zonyára beváltja ígérését s újra az árak maximá-
lásával vetend gátat a túlságos áremelésnek.

Magunk részéről is arra kérjük a közönséget,
— amelynek látnia s éreznie kell, hogy érdekét
megvédjük, mert szívünkön hordozzuk, — hogy
egymásra licitálással ne adjon vérszemet a busás
haszonra váró falusi termelőnek. Mutassa meg,
hogy birtokában van a háborus idők kötelese-
geinek s az ebből származó feyelmeztetésének.
Ne az előkelőség, ne a pártfogás, ne a több pénz
hatalma, hanem a belátás érvényesüljön s ne tűn-
tessen fel olyan bántó jelenséget, hogy egyik-
másik ügyesebb s küzdelemre jobban berendezett
vevő több heti élelemmel, libák, kacsák s csirkék
sokaságával távozék a piacról, amikor ezekből a
legtöbbször heteken át egy fia sem jut. Érezzük a
mai nehéz idők idegedző, megtartóztatásra nevelő
s egymáshoz vonzó hatalmát: a nélkülözést kö-
zősen, egyformán, hogy keserűsége, csüggesztő
ereje ne vehessen erőt a lelkeken. Ha pedig bárkit
méltatlanság ér, álljunk melléje, védelmére mind-
annyian. Követeljük a jogtalan sérelem orvoslását,
mert hisz nem a közönség van a hivatalért, ha-
nem hivatal van a közönségért.

Igy azután nem lesz elégedetlenség, nem lesz
zugolódás és békétlenség, mert a veszprémi kö-
zönségnek van annyi műveltsége és érzéke, hogy
belátja, hogy rendre szükség van s hogy az, aki
a rendet sérti, büntetést érdemel. De ezt az eset-
leges büntetést megelőzte meg a botránykőreál-
ítás, ne előzze meg letartóztatással s bekísérteté-
sel való fenyegetést, mert ez az emberi önértéket
akkor is sérti, ha az egyén akár tudatosan, akár
véletlenül, felkorbácsoló indulatának fékezhetetlen-
ségében hibát követ el. A büntető törvény nem
ismer gorombaságot, hanem csak bünességet és
büntetést. S ha ezt igazsággal mérük, még a meg-
büntetett lelkeben sem marad utána megbánódás.

Ez szól a multra. Bizunk a kedvezőbb jövő-
ben, amely mintha hajnalodnék. Pénteken ugyanis
az új rend honolt a piacon s tartozunk azzal az
igazsággal, hogy a rendőrség teljes készenléttel
ügyelt a rendre s bánásmódjával, a rend fenntar-
tásával mindenki meg lehetett elégedve. Bizo-
nyosra vesszük, hogy ezután is így lesz! A polgár-
mester által megszabott új piaci rend így hangzik:

„A m. kir. belügyminiszter ur Veszprém r. t.
városra nézve az élelmicikkekért követelhető leg-
magasabb árak megállapítására a felhatalmazást
103035—1915. sz. rendeletével megadván, a városi
tanáccsal egyetértőleg a következőleg rendelkezem.

A hatósági legmagasabb árt ezidő szerint
csak a tejre, birkahúsra, marhahúsra és vadhúsra
állapítom meg és pedig:

1. A tej literje	26 fillér.
2. Birkahus eleje 1 kgr. 2 kor.	50 "
birkahus hátulja 1 " 2 "	70 "
3. <i>Marhahus:</i>	
Pevesnyehus 1 kgr. 4 kor.	80 fillér.
Leveshus 1 " 4 "	40 "
Gulyásnak való hus 1 " 4 "	— "
Csont 1 " — "	20 "
Faggyu 1 " 1 "	80 "
4. <i>Vadhús:</i>	
Szarvas- és őzhus 1 kgr. 2 kor.	40 fillér.
Vaddisznóhus 1 " 1 "	80 "
Fogoly darabonkint 1:20-tól 1:30 f.-ig.	
Nyul " 5 kor-tól 6 kor.-ig.	

A többi élelmicikkekre eddig megállapítva volt maximális árakat további intézkedésig hatályon kívül helyezem azon reményben, hogy ugy a termelők, mint a fogyasztók méltányos érdekei ármegállapítás nélkül is kielégíthetők lesznek. Amennyiben azon eset állna be, hogy túlmagas árakat követelnének a termelők, (esetről-esetre) újabb megállapítom a maximális árakat.

Figyelmeztetem úgy az eladó, mint a vásárló közönséget, hogy aki a maximális árakat átlépi vagy túlmagas árat követel, szigorú büntetés alá kerül.

Felekérem a város közönségét, hogy a felmerülő panaszkokról, vagy a hatóság részéről a későbbi intézkedéseknél felhasználható tapasztalatairól a vásárlók jelen levő hatósági közegeket bizalommal értesíteni sziveskedjék.

Használjunk hadisegély-bélyeget!

H I R E K.

Jertek, imádvá boruljunk le...

Tizennégy hónap óta dúló világháború okozta sok szomorúság közt vigasztalást az Oltáriszentségnél találunk. Jöjjetek hát a vigasztalás eme forrásához *f. hó 8-án, 9-én és 10-én*, amikor a székesegyházban háromnapos szentségimádás lesz.

Az ájtatosságok sorrendje mind a három napon ez lesz:

D. e. 6 órakor szentségkítétel szentmisével, — 9 órakor énekes szentmise.

D. u. 1 órakor szent olvasó-imádság, 6 órakor szentbeszéd, ami után litánia és szentségkítétel lesz.

A kegyelem e napjaiban reggeltől estig járulhatnak a hivek a bűnbánat szentségéhez.

Veszprém, 1915. okt. 1. *Plébánia.*

— **Királyunk névünnepe.** Győzelmes seregeink a harcterről, a magyarság itthon küzdő sorai a társadalmi és polgári munkakörből hódolattal, rendületlenül bizalommal s hűséges szeretettel tekintenek október 4-én a dicsőséges magyar királyi trónra. Szemeik meghatottan figyelik a népei boldogságáért imádkozó agg királyt, akinek reánk hasadó névünnepe minden hű és igaz magyar az ég áldását s a még hosszabb élet örömeit esdi le felkent fejére: A mi alkotmányos, nagyszívű, jó, öreg királyunk sokáig, nagyon sokáig éljen!

— **Zsinati vizsgálat.** Folyó évi szeptember hó 22-én a zsinati vizsgálatot *Rumi* István marczali lelkész, *Somlyai* Ambrus sümegi káplán jó és *Torma* József nádasdudányi helyi káplán megfelelő eredménnyel kiállottak.

— **Október 6.** Kegyeletes, szent nap. Nagy férfiak, honvédők, nemzeti mártírok emlékünnepe. Mikor manapság a férfiaság csodálatos jelenségei között gazdag rendeket kaszáthatunk, akárcsak a virágos réten, mikor lelkünk a honvédelem izomfeszítő lázában izzik; mikor a nemzet vértanúinak

aranykönyve nap-nap után elesett hősök történetével gazdagodik: lehetetlen, hogy meg ne emlékezzünk az aradi dicsőkről. Emlékezzünk s áldjuk Istenünket, hogy a magyar nemzet régi hősiességével s lelki értékeivel léphetett az ő nyomukba. Emlékezzünk róluk! S habár lelkünk gyászol, ajkunkról himnuszos fohász szárnyaljon, hogy dicsőítse, áldja a Magasságbelit mai nagy küzdelmünkben érezhető segédlemeért s könyörgő ima fakadjon, hogy az isteni áldás a diadalig s mindvégig velünk maradjon.

— **Uj katonalelkészek.** A m. kir. honvédelmi miniszter *Topolczai* Pál, *Orbán* József *Rusznák* Ferenc veszprém-egyházmezei rév. kath. lelkészeket honvéd segédlelkészekké nevezte ki.

— **Katonai kitüntetések.** Király ő felsége az ellenség előtt elesett *Peller* Antal népf. főhadnagynak a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet, *Haidekker* Jenő főhadnagy gazdasági tisztnek a vitézségi érem szalagján a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Katonai kinevezés.** A cs. és kir. 5. hadsereg parancsnoksága *Bokrossy* Jenő népfőlkelő mérnököt a 31. népfőlkelő parancsnokság nyilvántartásában népfőlkelő mérnökhadnaggyá nevezte ki.

— **Kitüntetések.** Ő felsége a király a hadi forgalom terén teljesített kitünő szolgálatuk elismerésül *Réh* Gyula jutasi máv. állomásfőnöknek, *Severa* Oszkár máv. mérnök jutasi fűtőházi főnöknek és *Bárdossy* Gyula hajmáskéri máv. állomásfőnöknek az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— **Előléptetés.** A vall. és közokt. miniszter *Göndör* Ferenc veszprémi kir. segédtanfelügyelőt a IX. fizetési osztály 3. fokozatába előléptette.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. *Pöfy* Sándor veszprémi kir. segédtanfelügyelőt a zalavármegyei kir. tanfelügyelőséghez áthelyezte.

— **Korona.** A marczali esperesi kerület pap-sága szept. 28-án tartotta szokásos őszi tanácskozásait Vörsön, *Szántó* László pápai kamarás, esperes-plébános elnöklelte alatt. A tanácskozást *Szántó* László elnök háborús vonatkozású, gondolatokban gazdag szép beszéddel nyitotta meg. Előterjesztésére a Korona behatóan foglalkozott a kath. sajtópártolás kérdésével s a templomi könyvtárkielégítéssel. Ez utóbbi kérdésnek megoldását a Korona a körülmények mérlegelése mellett a háború befejezését követő nyugalmasabb időben tartja célravezetőnek. A Korona belső ügyek elintézésével nyert befejezést.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr. *Puskás* István veszprémi ügyvédjelöltet a veszprémi kir. törvéyszékhez jegyzővé nevezte ki.

— **Piaci kép.** Ily cím alatt lapunk segéd-szerkesztője megírta azt a sérelmet, mely őt a rendőrkapitány ur részéről a piacon érte. Az ügy illetékes forum elé került s éppen azért a támogatott adatok feisorolásával, nem vágunk eliből a fejleményeknek. Viszont a rendőrkapitány ur is, S. T. is megtették fejelentéseiket. Most csak annyit jegyzünk meg, hogy ez a cikk a városban nemcsak nagy szenzációt, hanem közmelegedést is keltett s szó- és írásbeli elismerés kelt nyomában. A nagy közönségnek ez a rokonérzése nekünk máris elégtétel s arra kötelez bennünket, hogy érdekeit a jövőben is megvédjük bátran, függetlenül s — igazán merjük állítani — önzetlenül.

— **Városunk költségvetése.** *Schiller* Samu főszámvévo a város 1916. évi költségvetési előirányzatát összeállította s most rendezti sajtó alá. Ha megjelenik, részletesen foglalkozunk vele. De már most sem hagyhatjuk megemlítés nélkül a költségvetésnek azt az öröndetes adatát, hogy a város pótdadóemelése nélkül, tehát az eddigi 55% pótdáóval kiegészített jövdelemmel fedezi összes szükségletét. S ennek dacára a költségvetés megemlékezik a kisemberekről is, amennyiben a rendőrök, tűzoltók s hivatalosolgák részére rendszeresíti a családi pótlékot. Egy-egy gyermek után 14 éves korig fizet a város évi 60 koronát s ezt ki-

terjeszti három gyermekig. Nemes, szép gondolat ez a város vezetőségétől. A képviselőtestület bizonyára megszavazza s ezáltal több családot juttat a mai drágaságban is újabb jövdelemhez. Itt említjük meg, hogy a város 1914. évi számadásában mult évről 26 ezer korona mutatkozik pénztári maradvánnyul. — Megjegyezzük, hogy ez tisztán a városi háztartás rendes bevételeiből lett megtakarítva, nem pedig közéletmelzési kezelési illetekekből. Ez utóbbit teljesen külön kezelik s a számvévoég külön számadást ad róla.

— **Szerkesztőváltozás.** A Keszthelyen megjelenő Balatonvidék politikai hetilap felelős szerkesztését október 1-én dr. *Csák* Árpád, a balatoni muzeumegyesület titkára vette át.

— **A Szinpartoló Egyesület hangversenye.** A veszprémi szinpartoló egyesület a hadba vonult veszprémiék özvegyei és árvái javára Veszprémben, a színházban 1915. évi október 16-án szombaton este 8 órakor dalestélyt rendez. Közreműködnek: *Gróf Kinszkyné Pálmay* Ilka művész, *Hartman* Elemér zongoraművész, *Hartman* Imre gondokaművész és *Herman* László hegedűművész. Műsor: I. Goldmark: Zongorahármas (Émol). II. a) Popper: Andacht gondokna szóló. b) Popper: Tarantella. III. Németsdalok: énekl *Pálmay* Ilka gróf *Kinszkyné*. IV. a) Hermann: Bölcshódal. b) Huber: „Carmen“ fantazie hegedű szóló. V. Magyar dalok: énekl gróf *Kinszkyné Pálmay* Ilka cigánykísérettel és táncsal. VI. Herman László: Magyar rapszódia előadja a szerző. Hegedű szóló. Helyárok: *Erkélypáholy* 18 kor. — *Nagypáholy* 15 kor. — *Kispáholy* 12 kor. — *Zsölle* 3 kor. — *Támlásszék* 2:40 f. *Zártszék* 1:80 f. *Erkély* I. sor 1:80 fillér. *Erkély* II. sor 1:20 f. *Állóhely* 1:20 f. *Katonajegy* 70 f. *Karzat* 40 fillér.

— **A szinigazgató köszönete.** Dr. *Patek* Béla győri szintársulata *csőtörtökön* befejezi veszprémi működését és pénteken már a győri színházban játszik. A szinigazgató ebből az alkalomból bucsuzásképen hálás köszönetét nyilvánítja a helybeli katonai állomásparancsnokságnak, hadkiegészítő és egyéb parancsnokságnak, a sajtónak, a szinpartoló egyesületeknek, a többi hatóságoknak és az egész nagyközönségnek az élvezett támogatásért. A viszontlátásra!

— **Fogyasztási szövetkezet.** Fokszabadiról írják lapunknak, hogy ott tekintélyes tőkével a Hangya kötelekébe tartozó Fogyasztási Szövetkezet alakult. Volt már egyszer a községben szövetkezeti bolt, de a tüke hiánya és a szakszerűtlen kezelé megbuktatta s azóta hallani se akar senki hasonló. A háborús viszonyok, a drágaság mindenestre érelték a Szövetkezet eszméjét, de feltétlenül *Zárjeczky* Viktor esp. plébános fáradhatlan agitálására és *Pöschl* Béla káptalani intéző tekintélyére és tevékeny közreműködésére volt szükség, hogy a szép eszme életképes tetést öltösn. Nem volt csekély munka a népnek a szövetkezeti bolt megbukása után kialakult balvéleményt eloszlatni s a vegyes vallású községben a katolikusokat és reformátusokat egy célra megnyerni és egyesíteni. Azonban a buzgó lelkipásztor és a szorgalmas gazdatiszt nem ismernek fáradságot akkor se, ha hiveik és embertársaik anyagi jólétéről és boldogulásáról van szó. Legyen áldás az intézményen és megalkotóinak legyen legszebb jutalma a község állandó, osztatlan bizalma, tisztelete és szeretete.

— **Győr ünnepe.** Győr város szép emlékművet állított dr. *Karácson* Imre, győrmegyei áldozópapnak. „A török—magyar érintkezések e lelkes kutatóját eredményes munkája közben, a tudomány vértanujaként szólította magához a jóságos Isten. Emlékét szoborral örökítette meg Győr szabadkirályi város közönsége és tisztelői. Non omnis moriar.“ Ez az idézet az emlékmű szövege. Megemlítettük pedig azért, mert dr. *Karácson* Imre vármegyénk derék szülőltje. Tornán született 1863-ban s meghalt Konstantinápolyban 1911. év máj. 2-án. Az emlékmű leleplezésén képviselve volt a miniszterelnökség, kultuszminisztérium, akadémia, több tudós társaság. Győr város is ott volt összes előkelőségével, mert életében nagyon szerették őt s halálában nagyon megbecsülik a tudós papot. Csak szülővármegyének képviselőteről nem beszél a győri tudósító. Őka az lehet, hogy illetékes helyen nem tudtak az ünnepegről.

— **A fa.** Fából legyen a lelke annak, aki sirva nem fakad, hallván a horribilis faákról. Hát — mondjuk — 54 koronáért adnak egy öl fát. Kereskedőknél több is. Azt hiszed kedves fogyasztó, hogy eme rettenetes árral befejezted a favevést?! Oh szegény — dehogyan is! Mert jön a fuvar. Az egy önel 12 korona. És itt vége van? Micsoda gondolat! Most jön a felvágás. Ez megint 12 korona. Vagyis egy öl felvágott fád édes magyarárom 78 koronában van. És itt vége van?! Ugyan micsoda beszéd! El is kell azt rakni. Ezért ugyan a tróger ur nem kér külön pénzt, azonban pálinka iránti igényét már eleve bejelenti. A pálinka pedig — annak dacára, hogy meg a muszkák is eltöltötték katonáik között — oly drága, hogy akár olvastott arany is lehetne. Tehát itt is lesz némi kiadásod és mire a felvágott öl fa a kamrában van, akkorra pont 80 koronában van. Am ez csak a legolcsóbb fa. Van ennél drágább is. Például, ha a vámosi, — pardon — nemesvámosi pógártól veszed. Ettől elmegy az eszed. Ettől megőrül. Mert ezt ki se tudod fizetni. Diktum-faktum, nincs kizárva, hogy ugy fütünk a télen, mint az őz jogász Bukovai Abszentiuss, aki hónaalá vett egy darab fát és azzal szobájában az asztal körül futkosott addig, amíg ki nem melegedett. Így a befűtés is megtörtént és a fa is megmaradt. De mivel főz majd az asszony e fűtési mód mellett?! Avagy nem kell főznie, mert nem lesz mit?! Fából legyen a lelke, aki ezen sirva nem kapit!

— **Adomány.** A Kovács-féle vendéglőben egy vadászvacsorával megvendégelt társaság 11 kor. 50 fillért gyűjtött a 31. h. gyalogezredből elesett özvegyeinek s árváinak javára. A pénz illetékes helyre juttatták.

— **Hangverseny.** A lábadozó katonák szórakozására rendezett s mult számunkban ismertelt hangversenyt szeptember 25-én megismételték a kereskedelmi iskolai tartalékkórházban. A műsort ez alkalommal dr. Szabó Sándor kir. járásbíró hegédülték a gazdagította. Raff „Cavatina” című s zenei szépségével elbájoló alkotását játszotta. Művészi játékában ezek a szépségek szárnyalva szálltak s a virtuoz-előadás elbájoló hatásával együtt arattak hálás tapsot a hallgatóság részéről. A tapsra sok, szebbnél-szebb magyar dal csendült meg s kevés zeneművészt hallottunk, aki a magyar dalok egyszerű, vidám, mezei virágillatú kedvességét s busongó szomorúságát keresetlenebb s mégis szívhez találó előadásban tudta volna érvényesíteni, mint Szabó Sándor bíró ur. A frapáns hatást dr. Jánosi József törvészéki bíró pompás zongorakísérete is elősegítette. A többi szereplő is megérdemli, hogy a multkori dicséretet megismételve s megszaportva tárjuk eléjük.

— **Halálozás.** Kövér Dénesné szül. Mikó Mária f. évi szeptember hó 26-án, életének 40-ik évében Marczaltón elhunyt. A megboldogultban Kövér Dénes marczaltói kántortanító feleségét gyászolja.

— **Bucszó levél.** Harangozó Lajos, a 30. honv. gyalogezred zászlósja, volt somogyvári kath. tanító, hősi halála előtt pár nappal, talán közeleg halálát érezve, Lembergől a következő levelet intézte édes anyjához: „Drága Jó Anyám! Most nyugodtan vagyok. Erőben, egészségben írom e levelet Lemberg egyik házában. Talán ma megint tűzbe kerülök és az ezután következő harcok borzasztó hevesek lesznek. Megtörténhet, hogy elesem, meghalok. Ha az isteni végzés ezt méri reám, e levelet elviszik tölem és elküldik édes anyámnak. Levelem tehát bucsuzó levelem. Édes jó anyám már öreg asszony. Életében, tudom, sok jót tett. De legszebb égi jutalomra méltó erénye az, hogy gyermekeit istenfélőben nevelte. Bármily jól ment dolgom, Istenről soha sem feledkeztem meg. Mindig hittem Benne és ezt jó Anyámnak köszönöm. Most is, talán közvetlen a halál előtt, oly nyugodt vagyok. Leikem tiszta a halálos bűnöktől. A harctéren is már kétszer gyóntam. Mindig gondos voltam, hogy lelkeimet megmentssem. Édes jó anyám, mint jó keresztény asszony, jól tudja ennek jelentőségét. Így hát nyugodtan halok meg. Nyugodjanak meg jó anyám is, testvéreim is. Milyen szavakkal bucsuzzam tehát? Viszontlátásra a mennyországban! Mindnyáján ugy éjelenek, hogy ott találkozhassunk! Lemberg, 1915. június 26. Harangozó Lajos, zászlós.” — A levél borítékán ez olvasható: „Harangozó Lajos, zászlós június 30-án reggel 3 órakor Baminin közég előtt rohamunkban hősi halált halt. Erdei János s. k., zászlóalj-segédtsz.” — Ehhez a levélhez nem kell sok

kommentár! Aki elolvassa, észre fogja venni, hogy ez a hősi halált halt katolikus tanító tényleg *katolikus* volt. Ez a levél az ő vallásos lelkiületének, ragyogó hitének valóságos apotheosisa. „Van a háborúnak sok erkölcsbenítő hatása is.” — mondja Prohászka — „de emeljük ki ugyanakkor, hogy van kíséretében sok erkölcsfejlesztő, egyéniséget acéoló, jellemet domborító erő és indítás; van kíséretében sok erkölcsi motívum és lélekélesztés.” Ime egy példa!

— **Beszüntetett vonatok.** A Máv. igazgatósága a tapolca—adonyszabolcsi vonalon két vonatot további intézkedésig beszüntette. Az egyikhez a Veszprémből 10 órakor induló vonatnak volt csatlakozása Alsóörsön keresztül Budapest felé, a másodikhoz pedig a délután 2 órakor induló vonatnak volt csatlakozása Tapolca felé.

— **Segítsük és helyezzük el a hadiárvaakat!** Gyűjtsünk ingyentartásra vállalkozó jövedőket és örökbefogadókat s adakozzunk a hadiárvaik javára! A jövedők nevei Veszprém vármegye árvaszékének adandók tudomására, a kegyes adományok pedig „*hadiárvaik részére*” megjelöléssel a veszprémi m. kir. adóhivatalhoz küldendők.

— **Hirdetmények.** Dr. Komjáthy László polgármester közlése, a) hogy a város köztartási, vízvezetési, szegényházi stb. 1916. évi költségvetés előirányzatai elkészültek s a polgármesteri hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők; — b) hogy a hadügyminiszter urnak folyó hó 14-én 67083. szám alatt kelt rendelete értelmében a hadifoglyok kiadásának egyszerűsítése és az eljárás gyorsítása céljából a hadifoglyoknak gazdasági munkára való engedélyezése iránti kérvényeket folyó évi szeptember hó 1-től kezdve ugy a községeknek, mint a magánosoknak — tekintet nélkül a kerlemezett hadifoglyok számára — közvetlenül a pozsonyi I. számú cs. és kir. katonai parancsnoksághoz kell intézniük.

— **Beteg és sebesült katonák gazdasági és házi-ipari oktatása.** A veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület elnöksége *Kajdacsy* Endre ügyvezető titkár kezdeményezésére elhatározta, hogy a veszprémi lábadozó osztágnál elhelyezett beteg és lábadozó katonákat gazdasági és házi-ipari oktatásban fogja részesíteni. Az egyesület hasznos munkát fog végezni, mert a lábadozó osztag leggénysege nagyobbára mezőgazda s polgári életben s ha ezek megtanulják az okszerű gazdálkodás elemeit, ugy birtokukat majd jövedelmükben kezelhetik, a házi-ipar elsajátításával pedig keresetet biztosíthat azon katonáknak is, akiket a háború rökantá tett. Ugy a vármegyei gazdasági egyesület, valamint a veszprémi honvéd kiegészítő parancsnokság felterjesztett intézést a honvédelmi és földmívelésügyi miniteriumokhoz az előadások tartásának engedélyezése érdekében.

— **Uj gyalogjáró.** A városi tanács beváltja egy régebbi ígérletét. Gyalogjárót csináltat a Horgos-utca nyugati házsora elé. Régi hiányt pótol ez a gondoskodás. Igazi utcai jelleggel ad ennek a forgalmas utnak, mert most már nemcsak kocsik, hanem gyalogközlekedésre is alkalmas lesz. Sáros időben is. Ugy halljuk, több külvárosi utca rendezése is folyamatban van.

— **A bajai tenyészszarvasmarha import.** A földmívelésügyi kormány ebbe a nehéz időben sem feledkezett meg az állattenyésztés fejlesztéséről. Láta azt az iszonyu pusztítást, amit a háború okozott szarvasmarha-tenyésztésünkben, alkalmat akar adni a gazdáknak, hogy Svájcából importálhassanak szarvasmarha-tenyészállatokat államsegéllyel. Céja a földmívelésügyi kormánynak, hogy Svájcából tejelő jellegű simentháli fajta 2—2 1/2 éves vemhes üszöket importáljanak a gazdák, hogy ez által egyrészt a szarvasmarhaállomány szaporodjék, másrészt több tejet termelhesenek a gazdák. Teneknek behozatalára nem ad államsegélyt a kormány, mert a tapasztalat bebizonyította, hogy nálunk az öregebb állatok nehezen asszimilizálódnak, ellenben a fiatal üszök könnyen hozzászoknak a hazai viszonyokhoz. A bevásárlási, szállítási és kiosztási költségekre a miniszter államsegélyt engedélyez, ezen kívül olyan esetekben, midőn a tenyészítők az állatok árát kölcsönből fedezik, 3 éven át az egyharmaddal csökkenő tőke kamataihoz 3%-al hozzá fog járulni. — A behozott állatokat a tenyészítők három évig el nem adhatják s elhullási baleset ellen kötelesek biztosítani. A beszerzendő állatok ára a hazai viszonyokhoz hasonlítva nem is nagyon magas, mert 1 1/2—2 éves vemhes üsző ára 1200—1400 frank

s ma ennél olcsóbban nálunk sem lehet üszöt venni. A veszprémvármegyei gazdasági egyesület a m. kir. gazdasági felügyelőséggel karöltve mozgalmat indított, hogy a vármegyében minél több gazda részt vegyen az importban. Mint hogy az import sikere a bejelentett állatok számától függ, felhívja ez uton is az egyesület a tenyészőket, hogy azok, akik az importban részt akarnak venni, ezen szándékukat jelentsék be az egyesület titkári hivatalánál.

— **Utolsó színházi műsor.** Vasárnap d. u. utolsó félúru előadás. *A piroshús hölgy* operett-ujdság, este *János vitéz* a legnépszerűbb magyar operette. Hétfő: *En vagyok a néni!* érdekes bohózatujdság, *Heltay* Hugó bucsuja; Kedd: *A pirosgyellárás*; eredeti népszimnő *Gyárfás* Ödön bucsuja. Szerda: *A két jómódú*, vigjátékujdság. Csütörtök: utolsó előadás *Bent az erdőn*, nagyhatású dráma, *Hevessy* Mariska bucsuja.

— **A harmadik hadikölcsön.** *Teslky* János pénzügyminiszter az osztrák pénzügyminiszterrel folytatott megbeszélése után értekezletre hívta a nagybankok vezetőit. A tanácskozást a napokban tartották meg és megállapodtak abban, hogy a kölcsön aláírása október közepén fog megkezdődni. Ez az időmegállapítás azt jelenti, hogy az aláírási prospektus előreláthatólag október 6—8 közt fog megjelenni. Most is hatszázalékos járadék kerül kibocsátásra.

— **A tengeritermés zár alá vétele.** A földmívelésügyi miniszter közléte az 1915. évi tengeritermés várható eredményét és 46,029,000 métermázsára becsüli. A hivatalos lap pedig közli a kormányak a tengeritermelés zár alá vételére vonatkozó rendeletét, amely szerint a tengeritermés árusítása s forgalomba hozatala csak a miniszterium rendelkezései értelmében s az általa megállapított feltételek mellett történhetik. Evéghől zár alá helyezik a tengeritermést s a zár alá vétel kiterjed az 1915. évi termésből munkabér részesmívelés vagy konvenció fejében kapott tengerire is. A termelő termésének azt a részét, amelyet saját házi és gazdasági szükségletére magának megtarthat, erre a célra szabadon felhasználhatja. Gazdasági szükséglet címén az 1916. évi tengeritermés felhasználhatóság terjedő időre csak a természetben kiszolgáltatandó terménybeli járandóságok a vetőmag és az állatállomány szükséglete vehető igénybe. Ezen a címen a termelőnek nem csupán a termés helyén, hanem másutt levő gazdaságában felmerülő, ott nem fedezett szükséglete is számításba vehető.

— **Tanítók, mint altisztek.** Azok a tanítók, akik annak idején póttartalékosokként szolgáltak és ez okból tartalékos tiszti kiképzést nem nyertek, amennyiben az altiszti álláshoz kötött általános követelményeknek megfelelnek, elsősorban képzendők ki az altiszti kar sarjadékaul. A pótteszteket utasította a hadvezetőség, hogy különösen azokat a tanítókat, akik már az ellenség előtt állottak, vegyék kiképzés alá és nevezzék ki altisztekké, ha altiszti szükséglet állt be.

— **Az élelmiszer drágítói.** Az Uj Lap, a népérdeknek ez a bátor védelemzője a napokban megvilágító cikket ír az élelmiszer drágítóirol. A husdrágóság egyik okául a marhakereskedők elszaporodását jelölte meg. Erre vonatkozólag azután felemlíté, hogy a zólomgyepei alispán hogyan iparkodik vármegyében ellensúlyozni a husdrágítást. Rendeletet adott ki, amelyben kötelezővé teszi a községi előjáróságoknak, hogy minden eladásra szánt marhát bejelentenek. Az összeirt állatokra adjanak csak marhalevelet. Továbbá elrendelet, hogy csak a *mészárosoknak és henteseknek* engedje meg az élőállatok adás-vételét. Ezeknek szabad a községekben házról-házra jární is. Ellenben a kupecet kitiltja minden faluból. A faluban megjelenő marhakereskedőnek igazolnia kell, hogy ipashatósági engedély alapján már a háború előtt hivatászerűen foglalkozott a marha- és sertéskereskedéssel. Aki ezt igazolni nem tudja, kitoloncolják a faluból, mert a zólyomi alispán meggyőződése és tapasztalata szerint a hus árának nagymértékű felcsigázását, az állatállomány pusztítását leginkább a szertelen módon elszaporodott marhauzerek, a marhakupecok idézték elő.

— **Vasuti engedély meghosszabbítása.** A kereskedelemügyi miniszter a pápa—devecser—sümegi vasutrá *Rechnitz* Béla engedélyes előmunkálati engedélyt a lejáratól egy évre újból meghosszabbította.

— **A papir újabb áremelkedése.** A magyar és osztrák papírgyárak szept. 11-én Bécsben megtartott értekezletükön elhatározták, hogy az összes papírosok eddigi árait 25%-kal felemelik.

— **A nyugalmazott tanítók és vasutasok reaktíválása.** Ausztriában a nyugalmazott vasutasokat és részben a nyugalmazott tanítókat és tanárokat is napidíj mellett való szolgálatra hívták fel. Hír szerint ebben a két irányban nálunk is hasonló lépésre készülnek, noha már a háború kitörésekor sokan jelentkeztek ellenérték nélkül való szolgálatra. Ezidőszent is sok nyugalmazott vasutas, tanár, tanító, ezenkívül lelkész, orvos és ügyvéd, dolgozik ingyen, mindenesetre azonban a közszolgálat érdekében volna, ha minde szak-képzett erőt igénybe vesznek.

— **A hadseregszállítók megadóztatása.** A hadiszállítók révén ezren és ezren nagy vagyontokat szereztek. Új milliások születtek és nyíltan és titokban olyan vagyonok képződtek, amelyeket a rendes adókövetés el sem érhetett. Sokan foglalkoztak már azzal a kérdéssel, hogy a kincstár hogyan fogja a maga körvényes részét ezekből elvenni. Németországban a pénzügyi államtitkár közölte, hogy külön hadiadót fognak ezekre a tagnapról-mára született vagyonokra és jövedelmekre kivetni. Nálunk nem várják meg a háború végét és a pénzügyigazgatóságok már most megkezdtek a hadseregszállítók és a háborus konjunktúrák kihasználásával előállított rendkívüli jövedelmek adóztatását. Érvényben lévő törvények szerint a III. osztályu kereseti adó alá tartoznak és a pénzügyigazgatóságok megkapják az illető minisztériumoktól azoknak a névsorát, akik a hadseregnek szállítottak. E névjegyzék alapján a pénzügyigazgatóságok megidézik az érdekelteket és vagy velük való tárgyalás alapján, vagy közvetlenül kirójják a fizetendő adó összegét. A háborus konjunktúrák kihasználásával előállított jövedelmek megadóztatása nehezebb, mert nehezen ellenőrizhetők. Erre vonatkozik az a fog történi, hogy a pénzügyigazgatóság nyilvánosan fel fogja szólítani az érdekelteket és aki eltitkolja jövedelmét, természetesen a kivételes törvényekben előírt szigorított büntetésben részesül. A III. osztályu kereseti adó kivetése azonban még nem jelenti azt, hogy a hitelen keletkezett vagyonokat újabb adóval nem fogják megterhelni. Sőt ellenkezőleg, azt halljuk, hogy a rendes adón kívül ezek a jövedelmek német mintára valószínűleg külön hadiadóval fognak megterhelni, de erre vonatkozik csak később fog külön törvényhozási intézkedés történi.

— **Hajómenetrend a Balatonon.** Folyó évi október 1-től október 31-ig Balatonboglár—Révfülpö—Badacsony és vissza a következő hajómenetrend lesz: Balatonboglárról—Révfülpöre ind. naponként délelőtt 11 óra 45 perckor és este 6 óra 55 perckor. Révfülpörel—Badacsonyba indul délelőtt 12 óra 30 perckor. Badacsonyból—Révfülpöre indul naponként délután 4 óra 25 perckor. Révfülpörel—Balatonboglárra indul délelőtt 10 óra 35 perckor és délután 5 óra 25 perckor.

— **A hadviselő népek felekezeti viszonyai.** A franciák minduntalan azt a vádat hangoztatják, hogy a világháború a protestantizmus harca a katolicizmussal szemben. Erre a vádra fényesen rácafol az a kimutatás, amely hivatalos adatok alapján a hadviselő államok felekezeti viszonyait mutatja be. A 1910-iki német népszámlálás szerint a Német birodalom 64,925.993 lakosa közül 39,991.421 protestáns, 23,821.453 katolikus. A katolikusok száma több tehát a lakosság egyharmadánál. Ausztria és Magyarország 51,390.223 lakosa közül 39,305.470 katolikus, 4,556.500 protestáns, 4,479.646 görögkeleti és 2,258.013 zsidó. A kettős monarchia lakosságának többsége tehát katolikus. Németországban és a kettős monarchiába tehát összesen 63,126.923 katolikus és 44,547.921 protestáns van. Az entente hatalmak felekezeti viszonya a következő: Franciaországban 38,000.000 katolikus és 650.000 protestáns van. Angliában 38,000.000 protestáns és 5,500.090 katolikus él. Belgiumban 7,500.000 katolikus és 100.000 protestáns. Oroszországban 100,000.000 orthodox, 11 millió katolikus és 7,000.000 protestáns van. Az entente oldalán tehát 62 millió katolikus és 45 és fél millió protestáns áll. A többség szintén katolikus. Ha az orthodoxokat figyelembe vesszük, akkor a részletes összehasonlítás egyáltalában nem kedvez az entente. A 35 millió katolikus olasznak a háborúba való beavatkozása még épen megdönti azt a rágalmat, hogy a világháború a protestantizmus idézte föl a katolicizmus letörésére.

— **A Balaton magas vizállása.** Az állandó esős időjárás következtében a folyó év nyarán a Balaton magas vizállása egyáltalán nem csökkent, úgy, hogy a Balatonpartmenti érdekek megvédése föltétlenül megkívánja, miszerint a síófoki zsilip segítségével a Balaton lefolyása az egész téli időszakban szabaddá tétessék. A földmivelésügyi miniszter tehát akképpen intézkedett, hogy a Siómenti gazdaságilag művelt területek termésének a betakarítását szem előtt tartva, a Sió zsilipek fokozatos kinyitását folyó évi október 15-én kezdjék meg. Folyó évi november 1-re már az összes zsilipek felhuzandók és ily állapotban tartandók 1916. évi március hó 15-ig.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük üzletheinket, hogy az intézetünknel jegyzett második hadikölcsön kötvények eredeti címletei a kiadott elismervények beszolgáltatása ellenében hivatalos órák alatt pénztárunknál átvehetők. A harmadik kibocsátásra előjegyzéseket már most elfogadunk. **Veszprém megyei takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága.**

— **Hány hadifogoly van Zalában?** Az alispán kimutatása szerint az idei nyári munkaidény alatt 112 zalamegyei község összesen 6043 hadifoglyot vett igénybe s ezek közül 5709 hadifogoly mezőgazdasági munkával, 599 közmunkával (a Zala, Kerka és mellékvezeinek tisztogatószáival), 135 pedig ipari munkával van foglalkoztatva. A hadifoglyoknak ez a száma azonban folyton emelkedik, mert még mindig vannak, akik kérnek és kapnak hadifoglyokat.

— **Felemelték a cigarettadohány árát.** A pénzügyminiszterium új árjegyzéket bocsátott ki a forgalomban lévő dohányfajtákra nézve, amelyben október elsejétől kezdve jelentékenyen felemelték a dohányárakat. Az általános forgalomban lévő dohányfajták új árai — 25 gramm csomagokban — a régiekkel szemben ezek lesznek: Finom török dohány 60 fillér helyett 90 fillér. Hercegovina dohány 44 f. helyett 60 f. Középfinom török dohány 32 f. helyett 40 f. Dóráma dohány 24 f. helyett 30 f. Legfinomabb magyar cigarettadohány 16 f. helyett 22 f. Cigarillos szivarka drb. 5 f. helyett 6 fillér. **A különlegességi dohányfajtáknál a drágulás mindentűt 60—70 százalék.** A kormány azzal indokolja meg az áremelést, hogy ügynökök tömegesen vásárolták össze a szivarka-dohányt, abból cigarettákat töltöttek s azokat nagy arányokban hozták forgalomba a kávéházakban, hivatalokban stb., megkárosítva ezzel a trafikcigaretta forgalmát. A dohány megdrágítása lehetetlenné fogja tenni a cigaretta-ügynökök üzletét.

Színház.

Szeptember 24. A 31. honvéd gyalogezred elesett hőseinek özvegyei és árvaí javára szép számu közönség előtt adták *Hennequin—Millaud—Herve* bájós zenéjű operettjét, *Lili-t*, az első előadás szereposztásában, de sokkal több elevenséggel és vegyesebbsá hatással. Jobban, de még nem eléggé figyelték arra, hogy a finom szövevű mesének szépsége pajzán és mégis mély humorában rejlik, míg komikus megvilágításban az egész könnyen nyers pikantériává torzul. Az utóbbi ugyan elkerülték, de a teljes sikerhez az előadás tónusában még jóval több finomságra kellene törekedniök.

Szeptember 25—26. *Mozitlándér.* Operett 3 felvonásban. Irta: *Okonkovski és Freund.* Fordította: *Mérei Adólf.* Zenéjét szerezte: *Winterfeld János.* A két előadás jellemző példa a társulat operettszemélyzetének annyira változó értékű munkájára. Mintha csak azt akarták volna megmutatni, hogy hogyan kell, — mert így is tudnak, — és hogyan nem szabad egy operettet eljátszani. Az első előadáson *Szigethy Irén* tüzes, de a kelő korlátok közt érvényesülő temperamentuma, *Viola Margit* bájós egyszerűségű, finom eleganciája, *Mesler Karola* diszkrét, eleven pajzansága, *Aranyossyné Gömörly László, Heltai Hugó* deris alakításai, *Szalontay Árpád* kifogástalan, magas színvonalu játéka, az egész darab egységes felfogása, az előadás gyors menete, finom tónusa, a táncképek hangulatos rendezése, a zene és ének pontos együtműködése megmutatták, hogy mire képes a társulat operettszemélyzete, ha kelő előkészülettel lép a színpadra és a rendező a mindenen érvényesülő jó ízlést veszi alapul. A második előadáson a jó ízlést már csak egy-két szereplő őrizte meg. Az előadás tónusa eldurvult, egyes szereplők

játéka komédiává fajult, esetlen rögtönzések olcsó hatásra vadásztak. És mindebben maga a rendező is jelentékeny szerepet játszott. E változásnak lehet helytelen magyarázata, de nem lehet mentsége, mert a színészek nem az a feladata, hogy hogyan osztályozza, hanem hogy hogyan becsülje meg a közönséget.

Szeptember 27. *Lyon Lea.* Regényes színjáték 3 felvonásban. Irta: *Bródy Sándor.* A regényes színjáték-név alatt megrázó tragédia rejlik. Az ősi alapátma, amely különböző formában bejárta már az európai népek irodalmát s nálunk is több feldolgozóra talált, variálódik ebben a darabban is új színnel, új felfogással. A fiatal, forró vérfű leány, akit apja, Lyon rabbi, vallásának szigorú, zárkózott szellemében nevelt, aki eddig férfivel atyján kívül nem beszélt, beleszeret a fiatal, féktelen, érzékiségében és hatalma tudatában durva, de a szűzies, vad szépség előtt meghódoló hercegbe. A szemébe, villogó fanatikus gyűlöletbe csakhamar a kíváncsi érdeklődés, ki-kiütöző vad kacérság, a bosszút lenyűgöző szánalom és a vér szerelme vegyülnek. Nincs ereje meghalni hite parancsára és nincs kedve magát feláldozni az életükért részkető fajrokonaiért, de a saját életéért felig kényszerből, felig önkényt, majd vére fellobbanásában egész lélekkel odaadja magát az érte veszélybe rohanó hercegnek. Első szerelmének szenvedélyes mámorában atyja előtt sem tagadja vétkeit, siratja az érte elpusztult herceget és a fanatikus apa gyilkos törését mellette rogy össze. Ezt az elemi ösztönök markáns vonásaiból hatalmas erővel megrajzolt jellemet *Hevessy Mariska* ábrázolta bámulatosan finom művészettel. *Baróthy Antal* Lyon rabbi nehéz, de lélektanilag egységes és hibátlan szerepét játszottá remekül. A legkényesebb helyzetben is, mikor a leányáért mindent és önmagát kivéve mindenkit feláldozni kész apa tehetetlen dühe és kétségbeesése felkavarja lelkében a sárt és trivialis szavakkal ostorozza fájának gyávaságát, önzését, kapzsiságát, amikor egy házszalon függ, hogy komikussá ne váljék, fényesen állotta meg a helyét. Konstantin herceg alakja már mesterkelt vonásokból áll. Nincs meg benne a nyilvánvaló igazság, sőt sok a lélektani lehetetlenség, ellenmondás. A legdurvább megaláztatásokat is nyugodtan tűri, mielőtt ezt szerelme magyarázná. Borzasztó fenyegetéssel kényszerít, miközben úgy lesz, mintha nem áldozatol, hanem szerelmet kívánna. Így aztán minduntalan magyaráznia kell önmagát s ilyenkor érezzük, hogy nem ő beszél, hanem az író beszélteti. Kiri a többiek közül, mert azok husból-vérből alakok, amilyeneket Bródy naturalizmusa alkot, ez báb, aki miatt a tragédiát regényes színműnek kellett elnevezni. Egészen érthető, hogy *Forgács Sándor* sem tudott zavaros jellemvonásaiból egységes alakítást teremteni. Csak jelenetei voltak, de ezek szépek. Kis szerepeikben nagyon jók voltak: *Heltai Hugó, Gyárfás Ödön, Szalontay Árpád és Szalay Pál.* A darabnak amugy is tulerős érzékiségét csak még jobban és minden művészi cél nélkül fokozta *Aranyossyné* erősen hangsúlyozott, kiélezett beszéde.

Szeptember 28—29. *Budagyöngye.* Operett 3 felvonásban. Irta: *Brammer Gyula és Grünwald Alfréd.* Zenéjét szerezte: *dr. Ascher Leó.* A poétikus tárgyú, kedves zenéjű operett előadásának különös érdekességét adott *Rosenberg Piroksa* ünnepies külső és értékes belső sikerrel járó vendégszereplése. Jól tagolt beszéde, játékanak feszélyeztetlen természetessége, ügyes tánc és kellemes csengésű meleg hangja, mindkét este zajos tapsokat aratott. *Nagy Aranka* Mária főhercegnő szerepében jutott szép sikerhez. *Viola Margit* eleven, megnyerő modoru játéka és kellemes éneke, *Tornay Béla* szép hangja, *Szalontay Árpád, Erdélyi Kálmán és Kollay Jenő* jól sikerült alakításai elismerést érdemelnek. *Gömörly László* ismét elemében volt. Az egyszerű komikum, deris hangulat, meleg érzelmek ábrázolásában mindig rokon-szenves. *Aranyossyné* egy komikus udvarhölgyet kellett volna játszania, de a második felvonásban csak egy külsőségekkel összerakított karikatúrát adott, amelynek semmi benső összefüggése nem volt a szerepével.

Szeptember 30. *Katica.* Operett 3 felvonásban. Irta *Szomori Emil.* Zenéjét *Mérei Adólf* verseire szerezte *Gajdary István.* Pár dallamos zeneszám, néhány tánc egy szánalmasan szegény tartalmu libretto kopott szálaival összefülvén. A közönség azonban nem nézte a darab silánytát, hanem meleg ünneppiel búcsúztatta *Gömörly Lászlót* és zajos tapsaival minden énekét és táncát megisméltette. A tapsokból különben bőven kijutott a többi szereplőnek is.

A háboru krónikája.

Szeptember 26. A volhyniai fronton csapataink visszaverték az oroszok újabb heves támadását, miközben 4000 foglyot is ejtettek. Litvániában a szövetséges csapatok győzelmesen nyomulnak előre. Hindenburg hadserege mindenütt visszaveri az oroszok ellentámadásait.

A tiroli nyugati vonalon tűzsergünk újabb akciót kezdett. Itt ellenséges csapatokat elkergettünk. A Dolomit-vonalon támadó alpiniket vertünk vissza. Az ellenségégre nagy veszteség érte. Egy olasz kötött léggömb fölrobbant.

A nyugati harctéren az Északi-tengertől a Vogezékig nagy offenzívát kezdtek az angolok és a franciák, de mindenütt visszaverték.

A törökök sikeresen működnek. Tűzsergünk Belgrád körül levő vonatosztagokra és a Topcsider-magaslaton lévő ellenséges gyalogságra eredményesen tüzelt.

Szeptember 27. Az oroszokat Novoalexincnél teljes vereség érte. Harcvonalunk áttörésére irányuló rettenetes erőfeszítésük kudarcot vallott. Litvániában küzdő csapataink visszaverték az oroszokat. Hindenburg hadserege az oroszokat átszorította a Berezinán.

Az olaszok tegnap a görői Vörös Kereszt-kórházat heves tűz alá fogták. A jól látható genfi lobogóval nem törődtek. Ötször telibe találtak. Egy gránát az operációs-terembe csapott be.

Egy angol hadihajó elsüllyedt. A franciaországi harctéren a németek két hadállásukat kiürítették. A franciák előretörése e két ponton kívül mindenütt kudarcot végződött. Az Argonnoktól nyugatra 3750 francia fogságba esett.

A délkeleti harctéren nincsen újság. **Szeptember 28.** A volhyniai várterületen is megtört már az oroszok ellentámadása. Az ellenség kiürítette állásait és keletnek hátrál. A hidfő Lucktól keletre ismét a miénk.

A Monte Pianohoz közeledő ellenséget katonáink visszaverték. A doberdói fensík északi szélén vereség ért egy bersaglieri-csapatot.

Lille vidékén a németek megállították a nagy angol-francia támadást. Az angolokat Loos környékén „a legsúlyosabb veszteség” érte. Souchez környékén és Arrasnál véresen visszaverték a németek minden támadását. Reims és az Argonnok közt a franciák támadása az ellenség „legsúlyosabb veszteségével” megihusult. A németek lelőttek öt ellenséges repülőgépet.

Szeptember 29. Az ellenség abbahagyta támadásait a volhyniai várterületen. Az ellenség a Putilovka mögé tért vissza. Katonáink üldözik a hátrálókat. A németek északon újabb sikert arattak. Visznev mellett áttörték az orosz fontot és 3300 foglyot is ejtettek. A vilnai csatában 22.000 orosz esett német fogságba.

Az olaszok minden támadása megihusult. Az olaszok ismét lövöldöztek a görői Vörös Kereszt kórházat.

A németek visszaverték az angoloknak és a franciáknak minden újabb támadását. Az angol foglyok száma 3297. Az Argonnokban a németek újabb tért nyertek.

A törökök sikeresen működnek. Tűzsergünk megzavarta az ellenség erődítő munkálatait a Száva alsó folyásánál.

Belgrád váráguk Zimony városra néhány lövést adott le, de nem találtak.

Szeptember 30. A volhyniai várterületen tovább üldözzük a visszavonuló ellenséget. A szivósan védett Boguszlavka falut rohammal foglalták el katonáink. Tarnopoltól nyugatra visszautzták az akadályaink felé előrenyomuló ellenséget. Északon a németek mindenütt előbbre jutnak.

Egy nagy olasz hadihajó titokzatosan elpusztult. Az ellenség tegnap több helyen támadott. Minden támadását visszaverték vitéz katonáink. A stífszi hágó-szakaszon tűzsergünk több ellenséges ágyút megsemmisített.

A franciák és az angolok folytatják elkésereedett áttörő kísérletüket. A németek víztől helyt állanak mindenütt. Az áttörés nem sikerül sehol sem. A támadóknak igen súlyos a veszteségük.

A törökök az Anaforta-szakaszon váratlan és sikeres támadást intéztek az ellenség ellen. A többi szakaszon is eredményesen dolgoztak a védő csapatok. Lemnosz szigetén egy török repülő bombája eltalált egy ellenséges repülőgép-hangárt.

A délkeleti harctéren nincs jelentősebb esemény.

Október 1. Litvániában csapataink kemény harcban ellenséges támadásokat vertek vissza. Az

oroszokat nagy veszteség érte. A Kormin-patak mocsár-vidékén a szövetséges csapatok több támaszpontot rohammal foglaltak el. A németek Smorgontól déire áttörték az ellenséges állást. Minden ellenséges támadást visszaverték.

Az ellenség néhány helyen éjjeli támadást kísérelt meg. A támadásokat visszavertük. Tolmeinnél és odább északra harc folyik. Az ellenség próbálkozása a harctér egyetlen helyén sem jár sikerrel.

A németek ellentámadása Loostól északra előbbre halad. Reims és az Argonnok közt a németek megsemmisítettek egy ellenséges dandárt. Több helyen az ellenség súlyos veszteségével visszaverték a támadásokat.

A Dardanella-fronton változatlan a helyzet. A szövetségesek nem támadnak, de a törökök sikeres, kisebb támadásokat intéznek ellenük. A partf útkeg elsüllyesztettek egy ellenséges torpedónaszádót.

A Pyreneusok körül.

— Irta: Zsigmond János. — 44

Közép- és Dél-Spanyolországban husvétől novemberig minden vasár- és ünnepnapon délután 4—6-ig vagy 5—7-ig szokták a bikaviadalokat rendezni, a kánikulában, valamint október közepétől csak a kevésbé gyakorolt ugynevezett novilleros-ok küzdenek fiatal bikákkal. Minél északabbra megyünk, annál jobban gyűrülnek a bikaviadalok. Észak-Spanyolországban már csak néhány nagyobb ünnepnapra és a nyári vásárnapokra szorítkoznak. A bikaviadalok céljaira emelt épületek száma az országban felül van 200-on. Falvakon a piactereken szokták az ideiglenes helyiségeket erre a célra berendezni.

Az állandó cirkuszok koralakuak és egyenes utánzatai a római amfiteatrumsoknak. A küzdőteret körülbelül 1 1/2 méter magas faalkotmány veszi körül, előtte egy koralaku térség, mely a küzdőteret a nézők padsoraitól elválasztja. Az első nyitott sorok, melyek védelmet nem nyújtanak, olcsóbbak, a felsőbb védett helyek már drágábbak. Vannak árnyékos oldalak, melyek jobbra a nők számára vannak fenntartva, ahonnan a kijáratokhoz is gyorsabban juthatni. A jegyeket napokkal előbb meg lehet váltani, különösen mikor valamelyik nevezetesebb viador lép fel, vagy általában, ha nagyobb számban viadalról van szó.

A bikákat erre a célra jobbra Andaluza tartományban nevelik erre a célra berendezett tenyésztőkben. Hires tenyésztője van Veragua hercegnek (1790 óta) és egy Miura nevű földbirtokosnak (1848 óta). A bika öt évesnél idősebb nem lehet. Árak darabonként 1000—1500 peszeta (körülb. annyi korona.) A legelőről betanított ökrök segítségével szállítják az országuton a vasútra. Rendeltetési helyükön nyitott helyeken tartják őket, hogy szabadon mozoghassanak a keretesen belül.

Előadás előtt 4—5 óra hosszáig egész sötét helyen tartják, hogy az Arénában a színek láttára annál ingerlékenyebbek legyenek. A viadorok is rendszerint andaluza származásúak, az Arénán kívül polgári ruhában járnak és nyírott fejükről lelógó vékony copfjaikról ismerhetők fel. Egy-egy ügyes espadának nevezett viador 8—15 ezer peszetát is kap évente 10—20 fellépésért. Némelyek még többet is keresnek, például Rafael Guerra nevű korvovai születésű (1862.) viador egy idény alatt, melyben 225 bikát ölt meg, többet keresett 300 ezer peszetánál és idővel, mint milliomos vonult nyugalomba. Hasonló sikert ért el a szevillai származású (1869.) Antonio Fuentes, aki 1909-ben vonult vissza birtokaira Ameriába. Vannak, akik az Arénában végzik pályafutásukat. Ilyen a szevillai származású ügyes Bombita, azután Machaquito, aki 1911-ben halt meg az Arénában. Jelenleg Vicente Pastor és Gallito a legnevesebb viadorok.

A bikaviadalokat valamelyik tartományi vagy városi főnök elnöklele alatt tartják, aki zsebkezdőjével szokta megadni a jelt a kezdetre. Hatósági szolgák trombitaharsogás mellett régi spanyol öltözetben nyargalnak a küzdőterre. Ennél még fényesebb a viadorok csapatának felvonulása, mialatt a zenekar valami harci indulót játszik. Előnyargalnak a matadoroknak nevezett küzdők a segédekkel, akik a balesetek alkalmával segédkezni szoktak; ezeket követik a banderilleros-ok, majd lóháton a picadoros-ok, végül a szolgák ösvérfogatokon az elesett bikák és lovak kivételére.

Igazi lovagjátékra emlékeztető ünnepies felvonulás, jeleül annak, hogy a bikaviadalok eredetileg a lovagok kedvtelése voltak. Az elnököl előjáró üdvözlése után eltávoznak a részt nem vevő küzdők, a többiek pedig elfoglalják helyeiket, az elnök emelvényéről ledobja a rekesz kulcsát, a tolirolo átveszi, kinyitja a rekeszt és a bika kirohan az Arénába. Ez az eljárás a római Arénákra emlékeztet.

Legelőször a picadorok támadatják meg magukat a bika által, lándzsáikat beleszurják a nyakába és iparkodnak teljes erőmelegkezéssel támadásának az erejét kiállani. A ló a legtöbb esetben súlyosan megsérül, mely amugy is mindig hasznavehetetlen jószág szokott lenni és lovasával együtt elterül az Aréna homokján, mire a capeadrosok-ek, egy a komolyabb bonyodalmaknak elejét vegyék, a bika figyelmét az eleje tartott köpennyel az Aréna másik oldalára terelik. Ha a bikát a picadorok eléggé megpuhították, akkor kezdődik az előadás második része. A banderille-ek kezükben 75 cm. hosszúságú pácákkal, melyek csillogó díszel és horoggal vannak ellátva, szembe mennek a bikának és támadása pillanatában oldalt ugorva a nyakába szurják. A bika erősebb támadása esetén átmenekülnek a védőfalra. A beszurás oldalról, elülről állásból vagy széken ülésből történik. Különösen nehez a két utóbbi. A lusta vagy gyáva bikákat a banderillasok tüzellel igazgatják. A bator és alattomos bikákat köpeny-játékkal próbálják tovább fárasztani. Végre az elnök megadja a jelt a harmadik jelenetre. Az espada vörösruhában és karddal kezében megjelenik az elnök emelvénye előtt és neki vagy más személyiségnek ajánlja föl a bika halálát.

Fogászati műterem

Veszprém, Rakóczi-tér 22. sz.-Telefon 49. Inter-urbán

Wellner Gyula

régi jóhírű fogászati műterme. Rendelkezésre áll az összes fogászatba vágó műveletekre.

Foghuzás, fogtömés, műfogak, fogsorok.

A szájpadiás nélküli műfogak speciális készítője.

Számtalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Riszner Róbert püspöki pénztáros és Krach Teréz Mária leánya Karolina Anna r. kath.

Halálozás.

Marada Erzsébet r. kath. 8 hónapos. — Leéb Mihály napszámos r. kath. 50 éves. — Tóth Lajos téglagyári fűtő ref. 51 éves. — Branizsa Antalné Popladek Erzsébet asztalossegéd neje r. kath. 30 éves. — Wittmann Katalin r. kath. 6 hónapos. — 1914. december hó 27-én, hős halált halt Czibula András katona r. kath. 32 éves.

Házasság.

Kiss Károly m. kir. honvédőrmester ág. h. ev. és Vajda Anna munkásbiztosító pénztári kezelő-tiszviselő.

Eladó

két darab egészséges hintó-ló

166 centiméter magas, gyors járásu. — Ár 3300 korona.

Hassenstab - Schiffner Batatonfüred-fürdő.

Egy darab keveset használt „Premier” szabályozható

vaskályha,

1 darab férfi, 1 darab női

kerékpár

és 1 darab csigafelvonó (Flaschenzug) jutányosan

eladó. Cim megtudható lapunk kiadóhivatalában.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

veszprémi főügynöksége

elfogad tűz-, jég-, betörési, bal- eset, szavatossági, élet- és járadék-biztosításokat.

A társaság a legrégebb és legnagyobb magyar biztosító intézet; — biztosítéki alapjai meghaladják a 210 millió koronát s így minden tekintetben a legnagyobb biztonságot nyújtják.

Irodai helyiség: Szabadi-utca 3. sz. földszint. Képviseli: SÜLY LÁSZLÓ.

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő

VESZPRÉMBEN

Ostromlépeső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakítását és hangolását jutányos áron számítom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készítek. ZONGORÁK javítását és hangolását úgy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Bakos Kálmán

fűszer- és csemegekereskedő

Telefon 55. VESZPRÉM Telefon 55.

Ásványvíz nagy raktára!

Ajánlom friss töltésű ásvány- és gyógyvíz nagyraktáramat.

Az összes bel- és külföldi ásványvíz és gyógyvizek állandóan raktáramon vannak. Főraktára:

a szt. Lukács Kristály viznek,

rendkívül kedvelt szénsavas borvíz — eredeti porcelándugós üvegekben —

2 lit. 1 1/2 lit. 1 lit. 1/2 lit.
64 fill. 56 fill. 48 fill. 30 fill.

Főraktára: Salvator lith savanyú- viznek, Mohai Agnes, Giesshübl, Csízi, Petánci, Caisbadi, Marienbadi, Preblau, — Bikszádi, Borszéki, Guber, Parádi, Halli stb. stb. vizeknek.

KESERŰVIZEK.

A vizeket vidékre szállítva a csomagolás önköltségen lesz felszámítva. Nagyobb vételnél engedmény, ismét a kiadóknak előnyár.

Az összes fűszer-, csemege- ásvány- viz- és háztartási cikkekről a nagy árjegyzék bárkinek megküldetik.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart:

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivittelig minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

ngymint: röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, körlevelek, hirdetések, falragaszok, évi jelentések, mérlegek, kimutatások, gyászlapok, rovatolt táblázatok, névjegyzék, meghívók, eljegyzési és esküvői tudósítások, számlák, címkek, stb. stb., jutányos áron számítva.

plébánia-hivatalok és iskolák részére szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

melyek tetszés szerint fűzve vagy bekötve szállíttatnak. Hivatalos levélpapírok és borítékok, okmányborítékok mindenféle alakban és színben. Egy és négyvonalas csinos vizsgalappok, tel. részszertől mennyi-égekben. — Kaphatók a legjobb minőségű fehér íródal, ugyazintén fogalmazópapírok.

Postai megrendelések azonnal elintéztetnek.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61